

CRO 20-005
WKH 20-002

COMMISSIE REGIONAAL OVERLEG LUCHTHAVEN MAASTRICHT

Secretariaat: Postbus 5700 - 6202 MA Maastricht

MELDINGENOVERZICHT

4^e KWARTAAL 2019

Januari 2020

Uitgegeven door het **Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer** onder verantwoordelijkheid van de
Commissie Regionaal Overleg Luchthaven Maastricht

INHOUDSOPGAVE

	Inleiding	blz. 2
1.	Meldingenrapport 4 ^e kwartaal 2019	blz. 3
2.	Vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten	blz. 4
3.	Lesvluchten	blz. 5
4.	Vliegbewegingen tussen 23:00-24:00 uur	blz. 5
5.	Afwijkingen voorgeschreven vertrekroute	blz. 6
6.	Spreading melders en meldingen over de gemeenten	blz. 7
7.	Aandachtspunten en/ of aanbevelingen	blz. 8
8.	Samenstelling van de Werkgroep Klachten en Hinder	blz. 9
9.	Bijlage	blz. 10

Inleiding

In dit rapport zijn alleen de meldingen over hinder van vliegverkeer van MAA opgenomen en niet van vliegverkeer van de AWACS-basis, Bierset en/of van overvliegers (= vliegtuigen boven Limburg niet op weg naar of afkomstig van genoemde luchthavens).

Dit rapport is opgesteld om de Commissie Regionaal Overleg (CRO) Luchthaven Maastricht te informeren over de hinder met betrekking tot MAA vliegverkeer, die bij het Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer (KICL) is gemeld in het 4^e kwartaal 2019. Gegevens over meldingen en melders (meld adressen) zijn in tabellen verwerkt en vergeleken met gegevens over dezelfde periode in het voorgaande jaar.

Het rapport wordt besproken in de Werkgroep Klachten en Hinderbeleid (WKH) van de Commissie. Op basis van het rapport kan de WKH aandachtspunten voor nader onderzoek formuleren. Dit kan resulteren in beleidsaanbevelingen ter voorkoming van vermijdbare hinder.

Meldingenrapport 4^e kwartaal 2019

Tabel 1. Aantal bewegingen, meldingen en melders in het 4^e kwartaal.

	Aantal bewegingen MAA		Aantal meldingen MAA		Aantal melders MAA	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Oktober	1257	1117	4834	5791	444	403
November	1467	1152	4960	5461	425	338
December	1047	918	4675	4739	382	322
Totaal	3771	3187	14469	15991	694	546

Het totaal aantal bewegingen van MAA is in 4^e kwartaal 2019 met 15% afgenomen ten opzichte van dezelfde periode in 2018, de meldingen over hinder van MAA vliegverkeer stijgen met 11% van 14.469 in '18 naar 15.991 in '19. De melders nemen met 21% af van 694 in '18 naar 546 in '19. De melders worden onderverdeeld in het aantal door hen ingediende meldingen per kwartaal namelijk 0-50 en meer dan 50 meldingen per melder per kwartaal. Door de 81 melders uit de laatste categorie zijn in het 4^e kwartaal '19 12.336 meldingen ingediend, 77% van het totaal. Een inwoner uit deze groep ervaarde zeer veel overlast en diende 825 meldingen in. In het 4^e kwartaal '18 waren er 73 personen in deze categorie met 10.108 meldingen, 70% van het totaal. Onderzoek toont aan dat de mediaan* toeneemt namelijk van 3 in 2018 naar 4 meldingen per melder per kwartaal in 2019. Dit betekent dat de helft van de melders in 2019 niet meer dan 4 meldingen per kwartaal indient.

Om meer inzicht te krijgen in meldingenpatronen en daarmee de mogelijkheid te bezien om te sturen op vermijdbare hinder is onderscheid gemaakt in vliegverkeer op MAA., namelijk **vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten, lesvluchten en vluchten tussen 23:00 en 24:00 uur**. Per categorie is gekeken naar de hinder als gevolg van deze vluchten waarbij bewegingen, meldingen en melders in tabellen zijn weergegeven. Hierbij dient vermeld te worden dat iedere melder voor zowel de maand als voor het kwartaal slechts 1x wordt geteld. Ook kan het zijn dat de melder over meerdere categorieën overlast heeft gehad. Het is daarom niet mogelijk het aantal melders voor het totaalcijfer bij elkaar op te tellen.

* Omdat hier sprake is van een asymmetrische verdeling van het aantal meldingen per melders (d.w.z. dat de meeste melders weinig meldingen hebben ingediend en een enkeling veel), is het bepalen van gemiddelde waarde niet representatief voor deze groep melders; beter is het om hier de mediaan te bepalen, omdat deze minder beïnvloed wordt door extreme waarden. De mediaan wordt bepaald door een lijst van de melders te maken met het door hen ingediende aantal meldingen in oplopende volgorde (d.w.z. te beginnen met alle melders met 1 melding, vervolgens die met 2 meldingen etc.) De mediaan is dan de middelste waarde (is aantal meldingen) in de rij melders. Bij 546 melders wordt de mediaan bepaald door de som van waarden van de 273^e + 274^e melder gedeeld door 2.

Vluchten tussen 06:00- 23:00 uur niet zijnde lesvluchten

Het totale aantal bewegingen van vluchten in de periode 06:00 -23:00 uur niet zijnde lesvluchten stijgt met 2% van 2425 in het 4^e kwartaal '18 naar 2468 in het 4^e kwartaal '19. Melders over bovenstaande bewegingen nemen af van 679 in '18 naar 504 in '19, een daling van 26%, het totale aantal meldingen neemt toe van 13.945 in '18 naar 15.566 in '19, een toename van 12%. Zie tabel 2.

Niet alle bewegingen leiden tot hinder, het zijn met name de bewegingen met zware toestellen die daarvoor verantwoordelijk zijn. In tabel 3 zijn deze bewegingen en de meldingen daarover weergegeven. De bewegingen met zware toestellen in '19, 1390, blijven gelijk aan het aantal in '18, zie tabel 3. De meldingen over deze bewegingen stijgen met 9% van 12.797 naar 13.943. Uit onderzoek blijkt dat in het 4^e kwartaal 2019 56% van het totaal aantal bewegingen tussen 06:00-23:00 uur verantwoordelijk is voor 90% van het totaal aantal meldingen over deze categorie.

Tabel 2. Aantal vliegbewegingen, meldingen en melders in het 4^e kwartaal

	Bewegingen tussen 06:00-23:00 uur		Meldingen 06:00-23:00 uur		Melders 06:00-23:00 uur	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Oktober	915	854	4724	5549	432	363
06-07 uur			550	1301		
07-23 uur			4174	4248		
November	822	854	4687	5376	418	338
06-07 uur			152	367		
07-23 uur			4535	5009		
December	688	760	4534	4641	380	298
06-07 uur			284	146		
07-23 uur			4250	4499		
Totaal	2425	2468	13.945	15566	679	504
06-07 uur			986	1814		
07-23 uur			12959	13756		

Tabel 3. Aantal meldingen in relatie tot aantal vliegbewegingen van bepaalde zware typen vliegtuigen binnen openstellingsuren in het 4^e kwartaal. Getal tussen haakjes is het % van het totaal aantal bewegingen c.q. meldingen over MAA vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten.

4 ^e kwartaal	Bewegingen		Meldingen	
	2018	2019	2018	2019
A310 serie	133	62	946	477
A320 serie	58	32	219	93
A330 serie	202	173	1522	1548
B737 serie	286	489	1802	4523
B744 serie	280	198	4596	3607
B748 serie	38	16	461	249
B777 serie	261	289	2581	2852
AN12 serie	6	0	60	0
AN26 serie	0	0	0	0
AT72 serie	126	131	610	594
totaal	1390 (57%)	1390 (56%)	12797 (92%)	13943 (90%)

N.B. de bewegingen en de meldingen van de A300 en de A310 serie zijn in deze tabel samengevoegd.

Lesvluchten:

Het aantal lesbewegingen is in het 4^e kwartaal 2019 met 47% afgenomen ten opzichte van het aantal in het 4^e kwartaal 2018. Het aantal melders en meldingen nemen af met 10 % respectievelijk 55%. Over lesbewegingen zijn in het 4^e kwartaal 2019 226 meldingen ingediend door 63 personen. De meldingen gaan zowel over circuitlesvluchten als over lokale lesvluchten < 6 ton MTOW en zijn afkomstig van inwoners uit de gemeenten Echt-Susteren, Beek, Meerssen, Maastricht en de Heuvelland gemeenten.

Tabel 4. Aantal meldingen in relatie tot aantal vliegbewegingen van lesvluchten in het 4^e kwartaal.

	Aantal vliegbewegingen lesvluchten		Aantal meldingen lesvluchten		Aantal melders lesvluchten	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Oktober	341	257	92	102	27	37
November	645	298	273	85	53	35
December	359	157	141	39	28	22
Totaal	1345	712	506	226	70	63

Vluchten tussen 23.00 en 24.00 uur:

De openstellingsuren van MAA zijn van 06:00 uur tot 23:00 uur. Voor luchtvaartuigen van luchtvaartmaatschappijen die geregelde vluchten uitvoeren en die volgens schema eerder dan 23:00 uur plaatselijke tijd hadden moeten arriveren kan, voor zover sprake is van onverwachte vertragende omstandigheden die op het moment van vertrek redelijkerwijs niet voorzien hadden kunnen worden, een extensie verleend worden tot 24:00 uur, voor starts voor zover sprake is van een technische storing van het luchtvaartuig dan wel van de luchtvaarttechnische gronduitrusting of extreme meteorologische omstandigheden. De luchthaven is te allen tijde open voor luchtvaartuigen die in nood verkeren of ten behoeve van reddingsacties of hulpverlening worden ingezet.

Het aantal bewegingen in de periode 23:00 tot 24:00 uur, waarvoor een extensie is verleend, neemt in het 4^e kwartaal '19 toe van 1 beweging in '18 naar 7 in '19. Over deze bewegingen zijn in het 4^e kwartaal '19 door 130 melders 199 meldingen ingediend, over de bewegingen in '18 door 18 melders 18 meldingen.

Tabel 5. Aantal meldingen in relatie tot aantal vliegbewegingen buiten de openstellingsuren in het 4^e kwartaal waarvoor een extensie is verleend.

	Aantal bewegingen waarvoor extensie is verleend		Aantal meldingen		Aantal melders	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Oktober	1	6	18	140	18	92
November	0	0	0	0	0	0
December	0	1	0	59	0	59
Totaal	1	7	18	199	18	130

Afwijkingen voorgeschreven vertrekroute (Standard Instrument Departure /SID)

Op basis van artikel 10 van het Luchtverkeersreglement is voor het IFR-verkeer een aantal standaard instrument vertrek procedures (SID's) vastgesteld voor het luchtvaartterrein Maastricht. Deze procedures worden beschreven in de Aeronautical Information Publication (AIP). In de AIP zijn kaarten opgenomen waarop de routes van deze procedures zijn weergegeven. Deze uitvliegroutes zijn theoretische lijnen, in de praktijk zal een zekere spreiding plaatsvinden als gevolg van vliegtuigtype, het startgewicht, het gebruikte flightmanagementsysteem aan boord van het vliegtuig en de meteo-omstandigheden. Het tolerantiegebied is het gebied waarbinnen vliegtuigen, bij het uitvoeren van een vertrekprocedure, zich kunnen bevinden. De in de Beleidsregel handhaving vertrekprocedures luchthavens Eelde, Maastricht en Rotterdam van november 2014 bedoelde tolerantiegebieden zijn zo geconstrueerd dat ieder vliegtuigtype een vertrekprocedure binnen het bijhorende tolerantiegebied kan uitvoeren.

Door het KICL wordt op verzoek van de WKH/CRO controle uitgevoerd op toestellen die zijn afgeweken van de voorgeschreven vertrekroute. Deze bewegingen worden voor onderzoek en beoordeling aan de LVNL voorgelegd. In geval van afwijking van de SID zonder toestemming van de Luchtverkeersleiding kan sprake zijn van overtreding van regelgeving. Deze gevallen worden dan voor nader onderzoek door het KICL doorgeleid aan het bevoegde gezag, de Inspectie Leefomgeving en Transport van het Ministerie van I&W.

In het 4^e kwartaal 2019 zijn 17 SID afwijkingen door het KICL voor beoordeling naar de LVNL doorgestuurd. Uit onderzoek door deze instantie bleek dat in 14 gevallen sprake was van een afwijking in opdracht of met toestemming van de LVNL, waarvan 8 om zwaar weer te omzeilen. In 3 gevallen was sprake van afwijking zonder toestemming of in opdracht van de LVNL, zgn. trackoffenders. Over deze bewegingen buiten het tolerantiegebied zijn 9 meldingen ingediend. Genoemde 3 gevallen zijn door het KICL doorgeleid naar het bevoegde gezag, de Inspectie Leefomgeving en Transport van het Ministerie van I&W.

In het 4^e kwartaal 2018 is als gevolg van de werkdruk bij het KICL geen controle uitgevoerd op toestellen die zijn afgeweken van de voorgeschreven vertrekroute (SID)

Spreiding melders en meldingen over de gemeenten

Tabel 6. Aantal melders en meldingen per gemeente in het 4^e kwartaal.

Gemeente	Melders		Meldingen	
	2018	2019	2018	2019
Beek	80	67	1694	1117
Beekdaelen *		46		609
Brunssum	5	10	74	219
Echt-Susteren	7	1	25	84
Eijsden-Margraten	44	48	853	787
Gulpen-Wittem	28	29	698	1434
Heerlen	8	7	52	91
Kerkrade	2	0	2	0
Landgraaf	1	2	1	2
Leudal	1	0	1	0
Maasgouw	1	0	1	0
Maastricht	110	97	1347	2904
Meerssen	198	142	6637	6503
Nuth *	34	*	795	*
Onderbanken *	7	*	35	*
Roerdalen	10	3	37	4
Schinnen *	17	*	139	*
Simpelveld	5	2	20	181
Sittard-Geleen	58	42	596	305
Stein	2	2	27	21
Vaals	4	2	32	9
Valkenburg a/d Geul	61	40	1312	1659
Voerendaal	11	6	91	62
Totaal	694	546	14469	15991

* De gemeente Beekdaelen is ontstaan op 1 januari 2019 door een fusie tussen de voormalige gemeenten Onderbanken, Nuth en Schinnen. De melders en de meldingen van de voormalige gemeenten kunnen bij elkaar worden opgeteld om de vergelijking mogelijk te maken met de aantallen melders en meldingen van de nieuwe gemeente Beekdaelen.

Aandachtspunten en/ of aanbevelingen

1. De Werkgroep stelt vast dat het totale aantal MAA vliegbewegingen in het vierde kwartaal 2019 met 15% daalt ten opzichte van dezelfde periode in 2018. Het aantal melders daalt met 21%, het aantal meldingen stijgt met 11%.
2. De Werkgroep stelt verder vast dat de bewegingen met zware toestellen in het vierde kwartaal 2019 gelijk blijven aan die van het vierde kwartaal 2018 en dat de meldingen over deze bewegingen toenemen met 9%.
3. Zoals bekend bevat deze rapportage alleen informatie over MAA gerelateerde meldingen. Verder behandelt KICL ook meldingen van vliegverkeer van AWACS, Luik-Bierset en Weeze-Niederrhein. Daarnaast is uit de meldingen in het vierde kwartaal en het gehele jaar 2019 op te maken dat veelvuldig melding wordt gemaakt van overlast door vliegtuigen die niet vanaf MAA zijn gestart of daar gaan landen, noch betrekking hebben op de andere drie genoemde luchthavens. In geheel 2019 betrof dit circa 14.000 meldingen. Het betreft meldingen van overvliegend vliegverkeer van/naar andere luchthavens (b.v. Keulen-Bonn, Düsseldorf, Brussel of Eindhoven) of van vliegverkeer boven de 15.000 voet (verkeer dat niet m.b.v. FANOMOS te zien is omdat maximale hoogte FANOMOS bereik 15.000 voet/circa 4,5 kilometer is).
4. Ingevolge afspraak in de Werkgroep Omgevingsmaatregelen gaat de RUD-Zuid-Limburg ook een kwartaalrapport over meldingen proefdraaien opstellen. Dit rapport wordt dan bij het meldingenoverzicht van de CRO gevoegd. Medio februari 2020 heeft de Werkgroep nog geen rapportage van de RUD ontvangen. De Werkgroep stelt het op prijs een eerste rapportage van de RUD op korte termijn te ontvangen.
5. De Werkgroep beveelt aan om in navolging van Eindhoven Airport ook op MAA een proef te doen met verschillende vertrekprocedures om de effecten op de omgeving van de verschillende procedures inzichtelijk te maken. De Werkgroep beveelt verder aan op MAA een proef te doen met de zogenaamde CDA (Continuous Decent Approach) naderingsprocedure om eveneens te bezien of en waar bij deze wijze van nadering omgevingseffecten kunnen worden gemitigeerd.
6. KICL heeft gesignaleerd dat B77L toestellen die de zogenaamde NETEX vertrekprocedure volgen, verschillen wat betreft de werkelijk gevlogen route. Gelet hierop en in het licht van het streven naar hinderbeperking gaat de Werkgroep dit nader onderzoeken. De resultaten van dit onderzoek worden in de volgende kwartaalrapportage vermeld.

Samenstelling van de Werkgroep Klachten en Hinder:

1. De heer C. Degenaar Omwonenden
2. De heer H. Albersen Omwonenden
3. De heer R. Jense Maastricht Aachen Airport
4. De heer M. Millenaar Luchtverkeersleiding Nederland
5. De heer S. Paul General Aviation MAA
6. Mevrouw M. Duijvestijn Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
7. Mevrouw R. Lichtenberg Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
8. Mevrouw L. Ehlen Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
9. Mevrouw I. Braaksma Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
10. Mevrouw C. van Dooren Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
11. De heer P. Simons Provincie Limburg (voorzitter)

Bijlage

Tabel 7. Aantal meldingen in relatie tot aantal bewegingen van vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten in het 4e kwartaal.

	Aantal vliegbewegingen overige vluchten			Aantal meldingen MAA			Aantal melders MAA			
	2018	2019	%	2018	2019	%	2018	2019	%	
Oktober	Totaal	915	854	4724	5549		432	363		
	6-7 uur			550	1301					
	7-23 uur			4174	4248					
November	Totaal	822	854	4687	5376		418	338		
	6-7 uur			152	367					
	7-23 uur			4535	5009					
December	Totaal	688	760	4534	4641		380	298		
	6-7 uur			284	146					
	7-23 uur			4250	4499					
Kwartaal	totaal	2425	2468	+2%	13.945	15.566	+12%	679	504	-26%
	6-7 uur				986	1814				
	7-23 uur				12959	13756				

Tabellen 3a,b,c en d. Aantal meldingen in relatie tot bewegingen van bepaalde zware typen vliegtuigen in het 4e kwartaal. Getal tussen haakjes is het % van het totaal aantal bewegingen c.q. meldingen over vluchten tussen 06:00-23:00 uur

Oktober	Bewegingen		Meldingen	
	2018	2019	2018	2019
A310 serie	44	7	279	64
A320 serie	26	2	114	4
A330 serie	62	70	387	542
B737 serie	195	282	1176	2784
B744 serie	105	45	1476	961
B748 serie	5	2	53	30
B777 serie	84	49	706	457
AN12 serie	6	0	60	0
AN26 serie	0	0	0	0
AT72 serie	45	48	167	224
totaal	572	505	4418	5066
	(63%)	(59%)	(94%)	(91%)

tabel 3a.

November	Bewegingen		Meldingen	
	2018	2019	2018	2019
A310 serie	43	25	292	193
A320 serie	24	6	87	41
A330 serie	70	52	501	486
B737 serie	51	111	346	921
B744 serie	107	76	1769	1303
B748 serie	19	6	231	124
B777 serie	74	128	789	1338
AN12 serie	0	0	0	0
AN26 serie	0	0	0	0
AT72 serie	44	45	245	234
Totaal	432	449	4260	4640
	(53%)	(53%)	(91%)	(86%)

tabel 3b.

December	Bewegingen		Meldingen	
	2018	2019	2018	2019
A310 serie	46	30	375	220
A320 serie	8	24	18	48
A330 serie	70	51	634	520
B737 serie	40	96	280	818
B744 serie	68	77	1351	1343
B748 serie	14	8	177	95
B777 serie	103	112	1086	1057
AN12 serie	0	0	0	0
AN26 serie	0	0	0	0
AT72 serie	37	38	198	136
totaal	386	436	4119	4237
	(56%)	(57%)	(91%)	(91%)

tabel c.

4e kwartaal	Bewegingen		Meldingen	
	2018	2019	2018	2019
A310 serie	133	62	946	477
A320 serie	58	32	219	93
A330 serie	202	173	1522	1548
B737 serie	286	489	1802	4523
B744 serie	280	198	4596	3607
B748 serie	38	16	461	249
B777 serie	261	289	2581	2852
AN12 serie	6	0	60	0
AN26 serie	0	0	0	0
AT72 serie	126	131	610	594
totaal	1390	1390	12797	13943
	(57%)	(56%)	(92%)	(90%)

tabel 3d.

.N.B. de bewegingen en de klachten van de A300 en de A310 serie zijn in deze tabel samengevoegd.